

נשים נגד הכיבוש ולמען זכויות אדם
نساء ضد الاحتلال ومن اجل حقوق الانسان
Women against the Occupation and for Human Rights

דוח שנתי 2022

הצטופפות במחסום ברטעה, בוקר ה-2 בנובמבר, 2022. צילום: שולי בר

אודות מחסומוטש

מאז 2001 מחסומוטש משקיף, מתעד ומעלה תודעה על התנאים בהם חיים הפלסטינים בשטחים הכבושים תחת הכיבוש הצבאי הישראלי. ב-2004 הפך מחסומוטש לישות חוקית עצמאית הרשומה כעתומה שלא למטרת רווח בשם **קן נשים למען זכויות אדם בע"מ**.

במחסומוטש חברות כ-150 נשים ישראליות, בהתנדבות. כארגון אנו דוחות היררכיה ופועלות אך ורק בשיתוף. אין לנו משרד, אנו עובדות מהבית ובשטח. העלויות מזעריות משמשות אך ורק לצרכים חומריים הכרחיים.

פעילות מחסומוטש מקדישות זמן, מרץ ומחויבות יוצאים מן הכלל כדי למחות נגד הכיבוש. אנו מגלמות נוכחות דמוקרטית, נשית ואזרחית במרחבים צבאיים. הנוכחות היומיומית שלנו מול חיילים ישראלים ואזרחים פלסטינים מראה שיש ישראלים המתנגדים לכיבוש. תפקיד המתנגדות בחברה הישראלית מאתגר את חופש הביטוי שלנו ואת זכותנו למחות, אפילו בתוך חברה הרואה עצמה כדמוקרטית.

תשמרו על הקשר איתנו:

אתר: <http://www.machsomwatch.org/en>

פייסבוק: <https://www.facebook.com/machsomwatch>

דוא"ל: friendsofmachsomwatch@gmail.com

פגישת חברות
מחסומוטש,
מרץ 2022

אתגרים בשנת 2022

שנת 2022 ציינה את השנה ה-55 של הכיבוש הצבאי הישראלי של הגדה המערבית. מספר דורות של פלסטינים וישראלים כבר נולדו אל תוך מציאות זו של כובשים ונכבשים. ישראל רואה בשטחים הכבושים ובמיוחד את שטח C – שבו ישראל שולטת בכל ההיבטים – ביטחוניים ואזרחיים כאחד – כבשלה, שם זכותה להחרים שטח, לנצל משאבי טבע לצרכיה ולבנות התנחלויות לישראלים בלבד. הפלסטינים חיים תחת כיבוש, ובמיוחד אלה שבשטח C נאלצים להתמודד דרך קבע עם החיילים והמתנחלים הישראלים הפועלים ביחד למנוע מפלסטינים גישה לאדמתם.

חברות מחסומוטש המשיכו להיות עדות לעבירות שונות וליחס שונה הניתן לפלסטינים מזה לו זוכים ישראלים, כמו גם לבורות המתמשכת בקרב ישראלים על המצב וסירובם של ישראלים רבים להתייחס לפלסטינים כבני אדם ולא כמחבלים.

המיקוד שלנו

מעקב אחרי המחסומים

בשנת 2022 קיימנו 490 משמרות במחסומים. דיווחנו על שינויים רבים בהם, בכלל זה סגירת הפתחים בגדר הפרדה, צפיפות במחסומים, מחסומים מחדשים שאוישו לפתע, סגר בכפרים כאמצעי ענישה קולקטיבית, במיוחד בדרום הר חברון ובעזון. ללא הנוכחות שלנו, ספק אם מידע כזה היה מגיע לידיעת הציבור. למרות ניסיונות מצד ישראל להפוך את המחסומים הגדולים למעין מעברי גבול, המחסומים והגבלות התנועה עדיין

מהווים סלע מחלוקת. דיווחים שלנו על המחסומים עוזרים לקיים עניין בנושא, כפי שמשתקף מכתבות ודוחות של ארגונים אחרים על המחסומים ומשטר ההיתרים.

מחסום קלנדיה ב-21 ביוני, 2022. צילום: רונית דהן-רמתי

חברות מחסומוטש משוחחות עם פלסטינים בזנוטה, ליד חברון. ה-7 בפברואר, 2022
צילום: לאה שקדיאל

רגעים נבחרים ממעקב המחסומים שלנו:

- מחסומים לא מאוישים. נוכחנו במחסומים בגדה המערבית שבעבר היו פתוחים ולא מאוישים. מכוניות עברו בחופשיות, ולפתע הם מאוישים, כמו למשל מחסום חרמש בצפון הגדה.
- דיווחנו על סגירת הכניסות הראשיות של כפרים כאמצעי של ענישה קולקטיבית. למשל, במרבית חודש אוקטובר 2022 נותקה העיירה עזון שאותה אנו פוקדות לעתים קרובות.
- במחצית השנייה של 2022, נוכחנו ביתר שאת במחסומים בחברון ובדרום הר חברון, אזורים שבהם קהילות פלסטיניות פגיעות מצויות באיום מתמיד של מתקפות מתנחלים והרסה על ידי השלטונות הישראליים.
- באוגוסט החל הצבא הישראלי לסגור את הפרצות בגדר ההפרדה שצפינו מאז פרוץ המגפה ועליהן דיווחנו. סגירתן גרמה למחסום ברטעה להיות שוב צפוף כבעבר.
- בספטמבר שמענו ודיווחנו על המתקפה נגד חאפז חוראני, חקלאי פלסטיני שעיבד את אדמתו כאשר הותקף על ידי מתנחלים מחוות מעון. חוראני הגן על עצמו אך עדיין שברו לו את שתי ידיו בעוד שמתנחל נפצע קשה על ידי חוראני. המתנחלים גם חוררו את צמיגי האמבולנס שבא לטפל ולפנות אותו. שוטרים דיברו אך ורק עם המתנחלים ועצרו את חוראני על ניסיון רצח.
- באוקטובר ראינו שבכניסות לכפרים תוואנה, סמוע ואבו סאפי בדרום הר חברון יצר הצבא הישראלי מכשולי עפר כדי למנוע כניסה ויציאה.
- במחסום קלנדיה, דיווחנו דרך קבע כמה חולים או פצועים פלסטינים עוכבו במחסום בהליכי גב-לגב בין אמבולנסים. במקרה אחד, מעבר של תינוק בן שנה מכפר עקב (הנחשב לחלק מירושלים) שנפצע באוזן עוכב בקלנדיה בדרכו לקבלת טיפול רפואי בירושלים.
- גם במחסום קלנדיה, אחת המתנדבות שלנו הותקפה מילולית על ידי חיילים – נאמר לה שהיא מפריעה להם בעבודה ועוברת על החוק.

נוכחות קבועה בבקעה הירדן

ביקרנו 50 פעם בבקעה במהלך 2022. השנה, כבשנים עברו, מתנדבות מחסומוטש ליוו רועים פלסטינים דרך קבע כדי להגן עליהם מפני מתנחלים אלימים בזמן המרעה. אנו משוכנעות שבלי הנוכחות שלנו המתקפות על הרועים והחרמת עדריהם היו גרועות בהרבה.

בחודש מאי, פעילות מחסומוטש ביחד עם חברי קואליציית הבקעה עזרו לבנות מקווה מים טבעי למען הפלסטינים לשם יכלו להביא את צאנם לשתות.

חברות מחסומווטש, מצטלמות עם ח"כ עיסאווי פרייג' בביקור בסוסיא, 25 בינואר 2022.

הבאנו צעצועים וספרים בערבית עבור הילדים, ובאופן קבוע הבאנו אישה פלסטינית לטיפול רפואי ביריחו. כמו כן הבאנו מיטת בי"ח לקבעה עבור חולה שהזדקק לה. בספטמבר חילקנו 16 שקים של חיטה ושעועית למשפחות נזקקות בפסאיל ובחאלת מכחול. המזון נתרם על ידי מטבחה של פסיה ביפו, המקבל תרומות ממפעלים ואנשים פרטיים לחלוקה לנזקקים.

בעת לוויו הרואים היו פעילות שלנו חשופות לעתים לאלימות של מתנחלים. המתנדבות שלנו דיווחו על לילות בהם נשארנו ללון אצל פלסטינים בכפרים, להגנה מפני נוער הגבעות המגיעים מדי יום. בנובמבר לקחנו את הנציגה של ענייני פלסטין בשגרירות ארה"ב לבקעה ביחד עם חבר הארגון *מסתכלים לכיבוש בעיניים*. נפגשנו עם רועים ממורג'עאת הקרוב להתנחלות מבוא יריחו למאחז עומר, שסיפרו לנו על הטרדות המתנחלות. הסברנו גם את בעיות המים של עוג'ה ושל הבקעה בכלל.

משמאל: ליווי רועים פלסטינים בבקעה ב-20 באפריל, 2022 צילום: רחל אפק
מימין: בניית בריכת השקיה בעין הילווה, ה-21 במאי, 2022

עזרה לפלסטינים מנועי כניסה לישראל

ב-2022 המשכנו לסייע לפלסטינים להוריד את עצמם מרשימות המנועים. מבין 2115 הבקשות שהוגשו (כמעט מספר כפול מזה של שנת 2021), שמענו מכ-1849 מבקשים (87%). מתוכם קיבלנו תשובות חיוביות רק לגבי 503 בקשות (27%). למרות מאמצינו לעזור לפלסטינים להסיר את שמותיהם מהרשימות, קיבלנו סירובים מוחלטים רבים מהשלטונות. עם זאת, עררים לבית המשפט הצליחו אפילו במקרים כאלה, היות שנראה שבקשותיהם כלל לא זכו לתשומת לב ראויה.

בהינתן הכאוס השולט ביחידה המטפלת בבקשות אלה, לא הייתה לנו ברירה אלא לשלוח מכתבי מחאה. מחינו פעמיים השנה והדבר השפיע לחיוב בטיפול בבקשות, אך לא בתוצאות.

בניגוד לשנים קודמות אך בדומה ל-2021, לאנשים שבקשותיהם נדחו לא נאמר שהם רשאים לנסות שוב כעבור 3 או 6 חודשים. אולם רבים גילו שכבר אינם מנועים מבלי שמיסו שוב. (באתר האינטרנט של מתאם פעולות הממשלה בשטחים, יחידה צבאית המטפלת בעניינים אזרחיים של פלסטינים, אנשים יכולים לבדוק בקלות את מעמדם).

בנוסף, נתקלנו בשינויים רבים במדיניות רשימות מנועי המשטרה. כעת אנשי יכולים להשיג היתרי עבודה המאפשרים להם לעבור במחסומים לעבודה בישראל גם אם הם מנועי משטרה. שינוי זה פתר בעיה לרבים, במיוחד בחברון, טול כארם, רמאללה, ושכם, ואפשר להם להשיג היתרי עבודה.

פרויקט המקאמים: סקירה של השתלטות ישראל על מקומות פולחן ומורשת פלסטיניים

הצוות שלנו המשיך לעקוב ולדווח על אתרי מורשת פלסטיניים בגדה המערבית וההשתלטות הישראלית המתמשכת עליהם.

באזור שכם, מקאם שיח' בילאל מגודר בכל צדדיו, כפי שנראה ב-25 באפריל, 2022.

צילום: נורית פופר

פנייה לציבור

שיחות עם נוער ישראלי על הכיבוש וזכויות אדם

בתקופה הזו המשכנו להיפגש עם נוער ישראלי במכינות הקדם צבאיות ובבתי ספר תיכון כדי לדבר על הכיבוש וזכויות אדם, כמו גם לקחת אותם לסיורים. כמה צוותים של מתנדבות מחסומוטש נפגשו עם 15 קבוצות נוער,

והגיעו לכ-450 אנשים בכיתותיהם (עם מצגות) או בסיוורים קצרים במחסומים ובגדה המערבית. דעתנו שאחת המשימות החשובות ביותר העומדות בפנינו היא הקשבה לצעירים הללו שהוריהם כבר נולדו לתוך הכיבוש, לחלוק עמם את דעותינו על זכויות אדם ואת היכרותנו את המצב הגדה המערבית.

הפגנות מחאה שבועיות

[במהלך שנת 2022, פעילות מחסומוטש ביחד עם פעילי שלום וזכויות אדם אחרים, עמדו על גשר קק"ל באמת](#)

[אביב ובשונה](#), במחאה על הכיבוש ובמאמץ להעלות את תודעת הציבור הרחב על הנזקים שגורמת ישראל וה"דמוקרטיה" שלנו. עמדנו עם שלטים, חילקנו דפי מידע ושוחחנו עם עוברים ושבים. מחאה קבועה זו משכה תשומת לב רבה בדומה למחאות של נשים בשחור. רבים צפרו לנו בהזדהות, בעוד היו גם מי שקיללו ואף תקפו אותנו. כמה נשים הצטרפו כך לארגון שלנו בפעילות זו שאותה אנו מתכוונות להמשיך.

חברות מחסומוטש עומדות על גשר קק"ל במחאה על הכיבוש. צילום: אורנה נאור

חברותינו נפגשו כמה פעמים עם קבוצות מחו"ל. חברה אחת נתנה הרצאה על מחסומוטש במועדון האזרחים הוותיקים במכון וייצמן. פגשנו גם כמה חוקרים וסטודנטים מאירופה ובארה"ב החוקרים פתרון סכסוכים, העצמת נשים, והמזרח התיכון, כדי להתראיין ולערוך סיוורים אישיים בגדה המערבית. באוקטובר פגשנו כ-30 אנשים מגרמניה בהדרכת ארגון EAPPI שהתעניינו לשמוע על פועלנו.

מדיה, אתר האינטרנט ורשתות חברתיות

בשנת 2022 השלמנו 5 סרטונים:

1. [המחסומים והכפרים בצפון הגדה המערבית](#)
2. [סוסיא וחברון](#)
3. [מת"ק עציון – צוות המנועים](#)
4. [ירושלים: העיר האסורה](#)
5. [בקעת הירדן](#)

כל אלה משמשים אותנו לפעילות של הבאת המסרים לציבור הרחב. הקרן החדשה לישראל אחראית לקריינות וכלם מופיעים בערוץ היוטיוב שלנו.

86,664 אנשים נחשפו לפוסטים מדף הפייסבוק שלנו בעברית. ככלל, 10,000 בני אדם ביקרו בדף הפייסבוק ומייצגים עלייה של 57.6%. ב-2022 קבלנו 332 לייקים חדשים של דף הפייסבוק שלנו, עלייה של 14.6% לעומת השנה הקודמת. בסוף 2022 היו לנו 7795 עוקבים בפייסבוק, עלייה איטית אך עקבית מאז 2019. כמעט 69% מהעוקבים שלנו מישראל.

אנחנו ממשיכות להקדם את פעילותנו להעלות מודעות לכיבוש דרך רשת טוויטר. בסוף 2022 היו לנו שם 1965 עוקבים. פעילותנו בטוויטר מוצנעת, עם זאת, כי ישראלים נוטים דווקא לפייסבוק. לעומת זאת, באינסטגרם החשבון שלנו מראה 845 עוקבים.

בתקופה זו ביקרו 70,000 איש באתר האינטרנט שלנו, רובם חדשים לאתר. בעוד שביקרו באתר אנשים בכל הגילאים, יותר מ-25% היו גילאי 35 עד 44, ו-77% מכולם מישראל! מבקרים אחרים הגיעו מארה"ב, גרמניה, בריטניה, קנדה, שוודיה, צרפת, הודו והולנד.

בתקופה זו התייחסו אלינו מספר פעמים בעיתונות המקומית. בנוסף, SIMMO, ארגון הולנדי התומך בארגוני שלום וזכויות אדם ישראליים, [פרסם ריאיון עם אחת מחברותינו בניוזלטר הסתיו שלהם](#). פרסמנו גם 3 [ניולטרים בעברית](#) ובאנגלית, אותם חלקנו עם למעלה מ-3000 מנויים.

אנו מודות לכם על תמיכתכם:

הקרן החדשה לישראל

SBSCT

Women's World Day of Prayer, Germany

SIVMO

ותורמים פרטיים רבים